

(tit)

„Korporátní nákupní chování nezná hranice,“ říká Petr Karásek

(perex)

„Česká republika se nesnaží dostatečně podporovat svůj vlastní strojírenský průmysl při státních a veřejných nákupech. To dělají snad všechny země, ale u nás to příliš neplatí,“ říká krizový manažer a nezávislý konzultant Petr Karásek, který v minulosti vedl podniky jako TATRA TRUCKS nebo ŠKODA Transportation aj.

(text)

Kdo je na světových trzích největší konkurent českých strojírenských firem?

Takto se to nedá říci. U nás je ten problém, že Česká republika přišla o velký podíl finální výroby, tedy je hodně subdodavatelská. A pokud doma přidaná hodnota nezůstává, přesouvá se jinde, což bude v našem případě v největší míře Německo.

Jsou na trhu české firmy, které mohou těm německým úspěšně konkurovat?

Samozřejmě, že jsou. Mnohé z nich patří za špičky ve svých oborech.

Usilují české firmy o to vyvážet do zahraničí více výrobků s přidanou hodnotou?

Usiluje o to většina firem. A mnoho z nich s tím bojuje. Určitý problém ale je, že tuzemské firmy jsou z významné části ovládané zahraničním kapitálem. To je mnohdy rovnou staví do role subdodavatele. V rámci dodavatelských konsorcií jim je většinou tato role určena .

Je to běžná praxe?

Ano. Například korporátní nákupní chování nezná hranice.

Umějí toto české firmy překonávat?

Je mnoho firem, které se s tím snaží vypořádat. Jít na otevřené trhy, ale s tím je spojeno také mnoho problémů.

Co například?

Například stav českého trhu práce nebo zaostávání v inovacích. Na druhou stranu je ale třeba také říci, že máme stále vysokou úroveň v technických profesích i vzdělané strojaře. Obecně průmyslová tradice se tu udržela.

Jak se daří českým strojírenským firmám vstupovat na nové trhy? Anebo i trhy, kam tradičně dodávala...

Česká republika se snaží navazovat obchodní kontakty venku, což platí i pro české firmy. Problém je ale v tom, že Česká republika se dostatečně nesnaží podporovat svůj vlastní strojírenský průmysl při státních a veřejných nákupech. Což dělají snad všechny země, ale u nás to příliš neplatí.

Mohl byste to uvést na příkladu?

Tak například nyní běží tendr na nákup vojenských transportérů. Málokterá vyspělá země by si dovolila to, co si dovolí Česká republika, to znamená zakázku na to, co je schopen vyvinout a vyrobit domácí průmysl, nakupovat ze zahraničí. Ve Francii, Německu, Rusku či v USA takové zakázky automaticky dostane domácí průmysl, a to většinou i se zadáním a zafinancováním příslušného vývoje

Myslíte, že by ČR dokázala vyrobit bojová vozidla...?

Nepochybně... Dám vám tedy jiný příklad. Podívejte se třeba na komunální služby. Na to, jaké výrobky například pro údržbu komunikací nakupují, využívají, a máte v tom jasno. Z toho je člověku smutno, protože v Německu, v USA je to úplně jinak. Nedává přece smysl, abychom dováželi do ČR to, co si sami dokážeme vyrobit. To platí i pro další sektory, kde by například už jen to, že bychom užívali domácí produkci, vedlo k menšímu počtu kamionů vozících zboží ze zahraničí na našich silnicích.

Na druhou stranu upřednostnit národního výrobce, může být v rámci EU chápáno jako porušování hospodářské soutěže...

Formálně ano, ale přesto s tím v praktickém životě často nebývá v řadě evropských zemí problém. A to zejména v postojích i běžných úředníků, kteří nepřímo preferují své lokální či národní zájmy.

Jak si stojí český strojírenský průmysl obecně?

Český strojírenský průmysl se podílí na celkovém HDP až 30 %, což jistě není zanedbatelné číslo. Firmy jsou na svých maximálních kapacitách. Přesto je tu mnoho problémů. Je to trh práce, neefektivní a zejména nepřehledná, často se měnící legislativa, nevyvinutá infrastruktura. To vše nás brzdí.

Jak si stojí strojírenský průmysl vůči bankám. Stále častěji zaznívá, že banky zdražily firmám přístup k úvěrům...

Jsou banky, které přestávají financovat některé aktivity. To mnoha firmám komplikuje život. A potíží i je, když banka nedá běžný provozní úvěr, ale poskytuje administrativně náročnější dílčí projektové úvěry.

Na jaká další omezení u bank narážíte?

Jsou banky, které odmítají financovat některé výrobky a služby do určitých segmentů energetiky Jsou banky, které přestávají financovat obrannou techniku.

Pokud se bavíme o protekcionismu, vnímáte jako problém to, že tu není jediná komerční česká banka, která by financovala firmy a podniky?

Tak samozřejmě, že tu chybí silná česká banka. To by byla značka ideál, když by tady byla česká průmyslově a živnostensky orientována banka, ale to se asi už nestane.

Z hlediska průmyslu bývá velice často zmiňována závislost českého průmyslu na německém automobilovém průmyslu. Jak to vnímáte vy?

Pro nás je blízkost a spolupráce s Německem výhodou. To platí vždy, když Německo pracuje se svými hlavními přednostmi, což je technická orientace a určitá racionalita. Na druhou

stranu vždy, pokud v Německu nastoupí, řekněme, více ideologický přístup, může nám to přinést i hodně negativní dopady.

To myslíte ve smyslu důrazu třeba na environmentální technologie, třeba elektromobilitu?

Například. Elektromobilita je jistě jednou z rozvojových cest automobilového průmyslu a zřejmě bude i velice významná. Na druhou stranu nařízení, že tu do roku 2030 budeme muset mít přesnětolik a tolik procent pouze a jen elektromobilů nebo úvahy o tom, že do některých měst budou mít za pár let vozy se spalovacím motorem vjezd zakázán, nemusí být z hlediska tuzemského průmyslu úplně šťastné. Všechny běžné provozní aspekty elektromobility ještě nejsou dostatečně vyřešeny, ale o jiných záložních či přechodových řešeních se příliš nepřemýšlí. Pokud by tyto problémy v praxi nastaly, mohou nás zastihnout nepřipravené.